

بررسی علل تأخیر در تهیه و ارسال صورت‌های مالی اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای دستگاه‌های اجرائی به دیوان محاسبات (مطالعه مورد در استان زنجان)

دکتر امیر محمد زاده*، دکتر ناصر حمیدی** و امیر حسین حنفی

* استاد یار دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین

** استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین

***فارغ التحصیل دوره کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین

چکیده:

گزارش‌های مالی دستگاه‌های اجرائی به دو صورت صورتحساب‌های هزینه‌ای و تملک دارائی‌های سرمایه‌ای از دستگاه‌های اجرائی توسط ذیحساب به خزانه (نمایندگی خزانه) و دیوان محاسبات ارسال می‌گردد. طبق تحقیقات صورت گرفته اکثر دستگاه‌ها برای تهیه و ارسال صورت‌های مالی خود بویژه صورت‌های مالی اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای دچار مشکل بوده و اغلب آنان را خارج از زمانبندی مندرج در قانون ارسال کرده و یا به طور کل به صورت حساب نداده در پایان سال باقی می‌ماند. این تحقیق ابتدا در قالب پایان نامه اقدام به گردآوری شاخص‌هایی برای تعیین علل تأخیر صورت‌های مالی اعتبارات مربوطه پرداخته و در قالب مطالعه موردی به بررسی و پژوهش این شاخص‌ها در دستگاه‌های اجرائی استان زنجان می‌پردازد. تا بدین طریق با شناسایی و برطرف کردن موانع تحقیق، یکی از موانع مهم تهیه و ارسال به موقع لایحه تفریغ بودجه برداشته شود. محور تحقیق بریک پرسش اساسی استوار است: علل اصلی تأخیر تهیه و ارسال صورت‌های مالی اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای دستگاه‌های اجرائی استان به دیوان محاسبات و خزانه داری چیست؟ که در آخر با تحقیق میدانی برای آزمون چهار فرضیه، نتایج زیر بدست آمد: عدم تهیه و ارسال صورت‌های مالی اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای به دیوان محاسبات و خزانه داری ناشی از چهار علت مشکلات مربوط به اجرای بودجه، عدم انطباق قوانین و مقررات مالی با مصادیق عملی و کاربرد دیوان گزارش مالی و تصدی چندین پست ذیحسابی توسط یک ذیحساب می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: بودجه، اجرای بودجه، کنترل بودجه، صورت‌های مالی دستگاه‌های اجرائی، (صورت‌های مالی اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای)

مقدمه

به شماررفته و نتایج حاصل از رسیدگی‌های به عمل آمده می‌تواند به عنوان مأخذی معتبر و ابزاری دقیق در برنامه‌های آتی کشور بکار گرفته شود. در یک دهه اخیر تعداد طرح‌های عمرانی زیر بنایی و اعتبار سنگین آن در قانون برنامه اول، دوم و سوم پنجساله توسعه اقتصادی،

درسیر تطور بودجه^۱، مرحله نظارت عاملی برای تجزیه و تحلیل و ارزیابی عملکرد دولت در ابعاد عملیاتی و مالی

1. Budget

سرمایه‌ای) می‌باشد که تحت نظر ذیحسابان دستگاههای اجرائی در هنگام اجرای بودجه تهیه شده و در پایان سال برای کنترل قوه مجریه بر عملکرد بودجه و کنترل قوه مقننه برای اعمال نظارت نمایندگان ملت بر بودجه، به دستگاههای ذیصلاح یعنی خزانه‌داری کل کشور و دیوان محاسبات کشور ارسال می‌نمایند. در مورد صورتهای مالی اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای به موجب قانون محاسبات عمومی کشور (ماده ۶۳ و ۶۴ ق.م.ع) دستگاههای اجرائی موظفند حسابها و صورتهای مالی اعتبارات جاری و عمرانی خود را به صورت ماهیانه و سالیانه (نهایی) را تا تاریخ مقرر در قانون، به دیوان محاسبات کشور و خزانه تحویل دهند. طبق ماده ۶۲ و ۶۳ قانون مزبور برای تعهد و پرداخت هزینه‌های جاری و عمرانی اعم از اینکه از محل اعتبارات عمومی یا اختصاصی تامین شده باشد و تا پایان سال مالی توسط خزانه‌داری کل در اختیار ذیحسابی دستگاه ذیربط قرار گرفته باشد، به ترتیب برای اعتبارات هزینه‌ای تا پایان فروردین ماه و اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای پایان تیر ماه سال بعد می‌باشد. مانده وجوه مصرف نشده پس از انقضای مهلت، ظرف ۱۰ روز به خزانه واریز می‌گردد. طبق اختاریه‌های مکتوب از طرف خزانه معین استان زنجان و متعاقب آن به ذیحسابی دستگاههای اجرائی استان، هر ساله تنظیم و ارسال صورتهای مالی بویژه صورتهای مالی نهایی اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای، تاخیر وجود داشته است. که این امر موجبات تاخیر در تهیه و تنظیم و ارسال لایحه تفریغ بودجه را فراهم می‌آورد. این تحقیق درصدد بررسی علل تاخیر در تهیه صورتهای مالی اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای دستگاههای اجرائی استان زنجان توسط ذیحسابها و ارسال آنها به خزانه این استان و دیوان محاسبات استان می‌باشد.

هدف تحقیق

کنترل بودجه از مراحل مهم بودجه میباشد. از نقطه نظر سیستمی اگر از هر فرایندی باز خور گرفته نشود، کل موجودی سیستم روبه زوال می‌گذارد. این تحقیق در جهت کنترل عملکرد فرایند بودجه و همچنین زمینه‌ای برای

اجتماعی و فرهنگی که مصرف این اعتبارات در جهت رفع و یا تقلیل مسائل و معضلات اجتماعی، اقتصادی و خودکفایی صورت گرفته، افزایش زیادی داشته است از این رو حسابرسی جامع به عنوان ابزاری توانمند، جزء لاینفک مرحله نظارت بر اجرای بودجه در رابطه با مسئولیت پاسخ دهی و گزارش دهی دولت در ابعاد اداری و مالی به شمار می‌رود. لذا با توجه به مطالب فوق، ارائه گزارش و حساب پس دهی دولت در قالب صورتهای مالی و اطلاعات حسابداری مشخص می‌شود. مهمترین و شاید تنها گزارش مالی دولت، صورتحساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور می‌باشد که توسط وزارت امور اقتصادی و دارائی و مشخصاً اداره کل تمرکز و تلفیق حسابها و روشهای حسابداری که یکی از ادارات زیر مجموعه معاونت هزینه و خزانه داری کل کشور است، تهیه و تنظیم می‌گردد. صورتحساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور که هر سال می‌باید حداکثر تا پایان آذر ماه سال بعد تهیه گردد، (ماده ۱۳ ق.م.ع) شامل صورتحسابهای نهایی کلیه دستگاههای اجرائی است که به نحوی از انحاء بودجه کل کشور استفاده می‌کنند. البته به دلایلی گاهی اوقات ارسال صورت حسابهای بعضی از دستگاههای اجرائی در خارج از زمانبندی مندرج بوده یا به طور کل به دستگاههای ذیصلاح کنترل کننده بودجه ارسال نمی‌شود که بر اساس بند ۱ ماده ۴ قانون تفریغ بودجه کل کشور سالهای پس از انقلاب بصورت حساب نداد، گزارش می‌شوند. این تاخیر موجبات تاخیر در تهیه و تنظیم لایحه تفریغ بودجه و ارسال آن به مجلس شورای اسلامی و همچنین عدم اطلاع رسانی به موقع و دقیق برای برنامه‌ریزی‌های مالی و کنترل قوه مجریه از عملکرد دستگاههای اجرائی می‌شود. این تحقیق به بررسی عوامل و علل تاخیر در تهیه و تنظیم و ارسال صورتحسابهای اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای توسط ذیحسابان دستگاههای اجرائی می‌پردازد.

بیان مساله

صورتهای مالی اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای، صورتهای مالی عملکرد اعتبارات عمرانی، یا تملک دارائیهای سرمایه‌ای (اعم از خرید یا ایجاد دارائیهای

در مرحله کنترل از چرخه بودجه اطلاعات حاصله به صورت کمی و قابل اندازه‌گیری است به همین لحاظ میزان و معیار موثر تطبیق نتایج عملیات اجرایی با برنامه‌های از پیش تعیین شده می‌باشد و سهل‌ترین و دقیق‌ترین مأخذ برای برنامه ریزی دوره‌های مالی بعد به حساب می‌آید صورتهای مالی یکی از مهمترین ابزارهای لازم در جهت همین کنترل بوده که همزمان با اجرای بودجه توسط کادر مالی دستگاه‌های اجرایی تهریه و به طور همزمان مورد نظارت و تایید ذیحسابان دستگاههای اجرایی می‌رسد. (علوی طبری-۱۳۸۰) صورتهای مالی دستگاههای اجرایی را می‌توان از ابتدا چنین تشریح کرد.

در تعریف صورتهای مالی چنین می‌توان گفت که ارقامی که معرف فعالیت‌های مالی دستگاهها هستند، معمولاً مفصلند و به منظور استفاده از این ارقام توسط مراجع کنترل کننده مالی یعنی دیوان محاسبات کشور، وزرات امور اقتصادی و دارائی و حتی مراجع عالی تصمیم‌گیری دستگاه اجرایی این ارقام لازم است به شکل اطلاعات قابل درک، مرتبط با یکدیگر، حتی الامکان محدود تبدیل شوند تا تجزیه و تحلیل اطلاعات مالی مفید و کارساز باشد. با استفاده از ارقام و صورتهای مالی می‌توان گردش وجوه نقد را در دستگاههای اجرایی مشخص کرد و از همه مهمتر آنکه آیا گردش وجوه نقد اعم از دریافتها و پرداختها مطابق برنامه از قبل تعیین شده و پیش بینی‌های قانون بودجه بوده یا خیر. می‌توان هدف از تهیه و تنظیم صورتهای مالی را بدین ترتیب دانست:

۱ - آگاهی مدیران دستگاه دولتی، مسئولین وزارت امور اقتصادی و دارائی و دیوان محاسبات کشور و به تبع آن مجلس شورای اسلامی (از طریق گزارش تفریغ بودجه) ۲ - کمک به استقرار سیستم کنترل دستگاههای اجرایی

۳ - مآخذی برای پیش بینی بودجه سنوات بعد (عراقی -۱۳۸۲)

صورتهای مالی تشکیل دهنده ارقام گزارش تفریغ بودجه، بر دو نوع هستند: صورتحسابهای اعتبارات هزینه‌ای و صورتحسابهای اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای

برنامه ریزی بهتر برای بودجه سال آینده به وجود می‌آورد. صورتحسابهای ماهانه و سالانه دستگاه‌های اجرایی از مواد تشکیل دهنده لایحه تفریغ بودجه که مهمترین و بارزترین شکل کنترل بودجه است بشمار می‌رود. با رفع موانع تهیه و ارسال صورتهای مالی اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای، یکی از مهمترین موانع تأخیر در تهیه و ارسال لایحه تفریغ بودجه و همچنین نظارت قوه مجریه بر عملکرد مالی سالانه خود از میان برداشته می‌شود.

صورتهای مالی^۱ و حسابداری دولتی ابزاری برای کنترل بودجه^۲

بر اساس ماده ۱ قانون محاسبات عمومی کشور:

«بودجه کل کشور برنامه مالی دولت است که برای یکسال مالی تهیه و حاوی پیش بینی درآمدها و سایر منابع تامین اعتبار و برآورد هزینه‌ها برای اتمام عملیاتی که منجر به نیل سیاستها و هدفهای قانونی می‌شود و از سه قسمت زیر تشکیل شده است.

۱ - بودجه عمومی دولت که شامل اجزاء زیر است.

الف: پیش بینی دریافتها و منابع تامین اعتبار که به صورت مستقیم و غیر مستقیم در سال قانون بودجه بوسیله دستگاهها از طریق حسابداری خزانه داری کل اخذ می‌گردد.

ب: پیش بینی پرداختها که از محل درآمد عمومی و اختصاصی برای اعتبارات جاری و عمرانی و اختصاصی دستگاههای اجرایی می‌تواند در سال مالی مربوط انجام دهد.

۲ - بودجه شرکتهای دولتی و بانکها شامل پیش بینی درآمدها و سایر منابع تامین اعتبار.

۳ - بودجه موسساتی که تحت عنوانی غیر از عناوین فوق در بودجه کل کشور منظور می‌شود.

(شباهنگ-۱۳۸۲)

بودجه دارای یک سیکل چهار مرحله‌ای است که شامل تهیه و تنظیم بودجه، تصویب بودجه، اجرای بودجه و نظارت بر بودجه می‌باشد.

دارائی‌های سرمایه‌ای^۱

دارائی‌های سرمایه‌ای بیش از یکسال عمر مفید دارند باید از محل اعتبارات حساب مستقل وجوه تملک دارائی‌های سرمایه‌ای تامین مالی و خریداری شوند و در هنگام خرید به حساب مخارج همان حساب مستقل منظور گردند. گرچه دارائی‌های سرمایه‌ای در هنگام خرید به حساب مخارج حساب مستقل وجوه تملک دارائی‌های سرمایه‌ای منظور می‌شوند؛ لیکن به منظور حفظ و نگهداری و ایفای مسئولیت پاسخگویی نسبت به آنها حساب این قبیل دارائی‌ها به اشکال مختلف نگهداری و بر اساس اصل گزارشگری دارائی‌های سرمایه‌ای، گزارشهای لازم در مورد آنها تهیه می‌شود. (سرفصل وزارت امور اقتصادو دارائی- ۱۳۸۳)

محتوا و اشکال صورت‌های مالی اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای^۲

صورت‌های مالی اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای شامل سه بخش کلی صورت‌های عملکرد، پیوستها و ترازنامه‌های نهایی دستگاههای اجرایی می‌باشد. اصولاً صورت‌های مالی اغلب در قالب فرمها و جداول استاندارد که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارائی تهیه و به ذیحسابان کل کشور ابلاغ شده، تهیه می‌شود که به شرح زیر است: (فقط در قسمت اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای)

۱ - صورت‌حساب درآمد

عمومی	واگذاری دارائی‌های سرمایه‌ای
اختصاصی	واگذاری دارائی‌های مالی

۲ - صورت‌حساب خلاصه اعتبارات ... بر حسب فصول هزینه سرمایه‌گذاری

۳ - صورت‌حساب پرداختهای غیر قطعی سنوات قبل اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای

۴ - صورت‌حساب خلاصه اعتبارات ... بر حسب طرحهای سرمایه‌گذاری

۵ - گزارش عملکرد اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای بر حسب فصول سرمایه‌گذاری

۶ - گزارش عملکرد اعتبارات تملک دارائی‌های

سرمایه‌ای بر حسب طرحهای سرمایه‌گذاری
۷ - وضعیت وجوه مصرف نشده اعتبارات تملک

دارائی‌های سرمایه‌ای بر حسب طرح
۸ - وضعیت وجوه مصرف نشده سنوات قبل اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای بر حسب فصول سرمایه‌گذاری را شامل می‌شود. (سرفصل وزارت امور اقتصادو دارائی- ۱۳۸۳)

همان طور که ذکر شد گزارش دهی بودجه بر اساس صورتهای مالی اعم از هزینه یا سرمایه‌ای (عمرانی) دستگاههای اجرایی می‌باشد. مرحله نظارت بر اجرای بودجه از نظر قوه مقننه که مسئولیت نظارت بر اجرای بودجه را دارد، مرحله چهارم و آخرین مرحله از مراحل بودجه است. نظارت بر اجرای بودجه چه از طریق قوه مجریه و چه از طریق قوه مقننه دو هدف اساسی را دنبال می‌کند. الف - ایجاد ارتباط منطقی و مناسب بین بودجه (دریافته‌ها و پرداختهای دولت) با اهداف و مقاصد قوه مقننه. ب - رعایت و حفظ محدودیتهای مالی منظور شده در بودجه مصوب. برای این منظور رعایت موارد ذیل لازم است: ۱ - تطبیق میزان پرداختها و تعهدات دولت با اعتبارات مصوب و عدم تجاوز آنها از اعتبارات اختصاص یافته ۲ - تطبیق دریافته‌ها و پرداختها و تعهدات دولت با قوانین ومقررات، و دستورالعملهای صادره و بالاخره رعایت کلیه ضوابط قانونی در اجرای صحیح بودجه ۳ - تطبیق عملیات اجرایی انجام شده توسط دولت با اهداف و برنامه‌های مصوب. (فرج‌وند-۱۳۸۱)

پیشینه تحقیق

تاکنون هیچ تحقیقی در حوزه صورتهای مالی دستگاه‌های اجرایی دولتی وزمانبندی تهیه، کاربردهای عملی وارسال آنان، صورت نگرفته است: تنها تحقیقی با موضوع بررسی مشکلات تهیه لایحه تفریغ بودجه در ایران در سال ۱۳۵۸ توسط آقای یحیی آقالو از مدیران ارشد وزارت امور اقتصادی و دارائی انجام گرفته است. براساس این تحقیق یکی از مشکلات تهیه لایحه تفریغ بودجه عدم تهیه وارسال بموقع صورتهای مالی اعتبارات عمرانی مطرح شده که این امر بعنوان عامل انتخاب موضوع تحقیق شده است. محدوده تحقیق چون مربوط به گزارش لایحه تفریغ بودجه بوده، به علل و عوامل تاثیرگذار در تأخیر این لایحه در کل کشور پرداخته است. اهمیت موضوع از لحاظ کنترل مالی بودجه حائز اهمیت می‌باشد با رفع موانع

1. Capital Assets
2. Capital Projects Fund

ذیحسابان اجرائی و به موازات آن در اختیار حسابرسان دیوان محاسبات مستقر آن دستگاهها قرار داده شد.

پرسشهای تحقیق

تحقیق حاضر دارای دودسته پرسش میباشد

الف) پرسش اصلی تحقیق: علل اصلی تاخیر در ارسال صورتهای مالی اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای دستگاههای اجرائی به خزانه معین و دیوان محاسبات استان کدامند؟

ب) پرسشهای فرعی تحقیق:

- ۱- آیا مشکلات مربوط به اجرای بودجه موجب تاخیر در تنظیم و ارسال صورتهای مالی اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای دستگاههای اجرائی استان می‌شود؟
- ۲- آیا عدم انطباق قوانین و مقررات و آیین نامه‌های اجرائی و مالی با مصادیق و واقعیتهای عملی و کاربردی موجب تاخیر تنظیم و ارسال صورتهای مالی تملک دارائیهای سرمایه‌ای دستگاههای اجرائی استان می‌شود؟
- ۳- آیا تصدی پست ذیحسابی چندین دستگاه اجرائی توسط یک ذیحساب (چند شغله بودن ذیحسابی‌ها) موجب تاخیر در تنظیم و ارسال صورتهای مالی اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای دستگاههای اجرائی استان می‌شود؟
- ۴- آیا عدم آموزش کادر امور مالی (عدم تخصص کافی این کادر در تنظیم این گونه صورتهای) موجب تاخیر در تنظیم و ارسال صورتهای مالی اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای دستگاههای اجرائی استان می‌شود؟

روش تحقیق و گردآوری اطلاعات

در این پژوهش روش تحقیق به صورت روش پیمایشی و میدانی بوده و جهت گردآوری داده‌های مورد نظر برای سنجش شاخصها جهت آزمون مولفه‌ها، متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق از پرسشنامه بسته پنج درجه‌ای لیکرت (از خیلی کم تا خیلی زیاد) استفاده شده است. سوالات پرسشنامه در این تحقیق از نوع بسته و بی نام بوده و اعتبار و روایی آن آزمون شده است. در صفحه اول پرسشنامه، هدف از تحقیق، تهیه و ارسال پرسشنامه ارائه شده است. سوالات پرسشنامه در قالب زیر طرح شده اند:

- ۱- دراستنباط پرسش اول یعنی مشکلات مربوط به اجرای بودجه موجب تاخیر در تنظیم و ارسال صورتهای مالی اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای می‌شود، سوالات ۱الی ۱۴ مطرح شده است.
- ۲- دراستنباط پرسش دوم یعنی عدم انطباق قوانین و

موجود در تهیه و ارسال به موقع و صحیح لایحه تفریغ بودجه کنترل پارلمانی و کنترل مالی بودجه که از روشهای اصلی کنترل بودجه است، تحقق پیدا می‌کند. هدف تحقیق شناخت مشکلات موجود در راه تهیه لایحه تفریغ بودجه، شناخت عوامل بازدارنده و در نتیجه پیشنهاد راه حل و اصلاحات لازم در نهادهای قانونی، حسابداری دولتی و دیگر روشهای اداری مربوط به مساله بوده است.

روش تحقیقی که آقای آقالو در پژوهش خود استفاده نموده اند روش تاریخی و می‌باشد در مقطع زمانی محدوده سالهای ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۷ از روش مصاحبه، پرسش نامه و مشاهدات عینی بهره جویی شده است. روش تجزیه و تحلیل آن از طریق میانگین، مد، واریانس و آمار استنباطی می‌باشد.

فرضیه‌های تحقیق فوق عبارتند از: ۱- عدم آموزش مدون و سیستماتیک برای کادر هزینه وزارت امور اقتصادی و دارائی شامل ذیحسابان و کادر دفترداری آنهاست که موجب تأخیر در تهیه و ارسال لایحه تفریغ بودجه می‌شود. ۲- کم بها دانستن خدمات تخصصی حسابداران در قوانین موجود استخدای که در نتیجه موجب شده است که نیروی انسانی ماهر در امور حسابداری در ذیحسابیها و کادر هزینه و حتی دیوان محاسبات کشور کمتر رغبت اشتغال داشته باشند، موجب شده است که تهیه و ارسال لایحه تفریغ بودجه تاخیر صورت گیرد. ۳- وجود نواقصی در قانون محاسبات عمومی و آیین نامه‌های مربوط و همچنین قانون دیوان محاسبات موجب تأخیر در تهیه و ارسال لایحه تفریغ بودجه می‌شود. ۴- نبودن ضوابط صحیح برای ارزیابی فعالیتها و ذیحسابان و مسئولیت امور مالی دستگاههای دولتی موجب تأخیر در تهیه و ارسال لایحه تفریغ بودجه می‌شود. ۵- عدم همکاری اکثر دستگاههای دولتی با ذیحسابیها و عدم توجه آنها به مساله تهیه صورتهای مالی از سوی ذیحسابیها برای مقاصد تفریغ بودجه و اصولاً عدم علاقه دستگاههای اجرائی به این امر موجب تأخیر و تهیه ارسال لایحه تفریغ بودجه می‌شود. ۶- نبودن ضابطه صحیح برای انتخاب ذیحساب و استفاده از افراد غیر متخصص بعنوان ذیحساب و مسئول مالی دستگاه دولتی، تهیه و ارسال لایحه تفریغ را به تأخیر می‌اندازد.

جامعه آماری تحقیق ۳۸۶ دستگاه اجرائی که از بین آنها ۶۰ دستگاه بعنوان نمونه انتخاب شده بودند پرسش نامه بسته‌ای به صورت طیف بندی شده در اختیار

نظرات پاسخ دهنده گان از طیف لیکرت استفاده شده است و هر سوال شامل پنج طیف خیلی کم، کم، متوسط، زیاد، خیلی زیاد است. برای بررسی هر پرسش فرعی سوالات مربوط به هر پرسش بعد از تعیین میانگین، مد، واریانس و انحراف معیار تمامی سوالات، میانگین سوالات مرتبط با هر یک از پرسش‌های فرعی تعیین و با عدد مد مقایسه شد. پرسش‌های فرعی که میانگین آنها بالاتر از عدد مد (عدد ۳) بودند، مورد تأیید قرار گرفته و پرسش‌های فرعی که میانگین کل سوالات مرتبط با آنها کمتر از عدد مد بودند، رد شدند.

بررسی پرسش‌های تحقیق

با توجه به نتایج بدست آمده از ۵۲ پرسشنامه توزیع شده بین ذیحسابان، اطلاعات مورد نظر از هر سوال در جدول فوق گردآوری شده است. با تفکیک سوالات متناظر با هر یک از پرسش‌های فرعی تحقیق می‌توان هر کدام از آنان را چنین تحلیل کرد:

جدول شماره ۱: داده‌های بدست آمده از تمامی

پرسشنامه‌های گردآوری شده

سوالات متناظر با پرسش‌های تحقیق	میانگین	نمونه	جامعه	مد
تأخیر در مبادله موافقتنامه بین دستگاه و سازمان مرکزی	۲/۰۷۶۹	۲	۵۲	۱
اصلاحات بی دربی موافقتنامه در دستگاه اجرایی	۲/۹۸۰۸	۳	۵۲	۳
مشکلات کمبود نقدینگی در خزانه	۳/۷۶۹۲	۴	۵۲	۵
تعهد مازاد اعتبار در طرح‌های عمرانی	۲/۲۳۰۸	۲	۵۲	۱
تأثیر عوامل سیاسی در کمیته تخصصی اعتبارات استان	۲/۹۳۳۱	۲	۵۲	۱
عدم انجام مطالعات کافی و اجرای نادرست در زمان بندی پروژه‌ها	۲/۶۵۳۸	۳	۵۲	۲
صدور مجوزهای امانی به دستگاه‌های فاقد امکانات	۳/۳۸۴۶	۳	۵۲	۳
عدم اجرای پروژه‌ها در فصول کاری	۳/۴۶۱۵	۴	۵۲	۴
عدم تأمین به موقع نقدینگی در اعتبارات ابلاغی	۳/۸۴۶۲	۴	۵۲	۴
تأخیر در ارسال صورت وضعیت‌های پروژه‌های عمرانی	۳/۵	۴	۵۲	۵
تأخیر در رسیدگی و تأیید صورت وضعیت‌های پروژه‌های عمرانی	۲/۷۳۰۸	۴	۵۲	۵
تأخیر در تأمین اعتبار بعد از تأیید صورت وضعیت	۲/۹۴۲۳	۴	۵۲	۴
تأخیر در ارائه اسناد بودجه‌ای جهت مستندسازی صورت‌های مالی	۳/۲۵۰۰	۲	۵۲	۲
تأخیر عاملین ذیحساب در شهرستانها در ارسال صورت‌های مالی	۲/۶۳۴۶	۳	۵۲	۱
تعدد بیش از حد قوانین	۲/۷۸۸۵	۳	۵۲	۵
تناقض قوانین و بخشنامه‌های ابلاغی	۳/۰۷۶۹	۳	۵۲	۳
عدم اطلاع رسانی بموقع از بخشنامه‌ها و قوانین جدید	۳/۵۳۸۵	۳	۵۲	۳
مبهم بودن و ثقیل بودن بعضی از قوانین	۳/۴۸۰۸	۲	۵۲	۱
طولانی بودن فرایند انتخاب پیمانکار	۲/۵۱۹۲	۳	۵۲	۲
تعدد وظایف و مسئولیت‌های ذاتی ذیحسابی	۳/۲۶۹۲	۲	۵۲	۵
کمبود نیروی انسانی متخصص و آشنا به صورت‌های مالی سرمایه ای	۲/۲۸۸۵	۴	۵۲	۴
کمبود آموزش ضمن خدمت کارکنان امور مالی	۲	۲	۵۲	۱
عدم تناسب رشته و شغل برخی از کارکنان امور مالی	۳	۳	۵۲	۳
	۲	۲	۵۲	۱

مقررات و آیین نامه‌های اجرائی و مالی با مصادیق و واقعیتهای عملی و کاربردی موجب تاخیر تنظیم و ارسال صورت‌های مالی تملک دارائیهای سرمایه‌ای می‌شود؛ سوالات ۱۵ الی ۱۹ مطرح شده است.

۳- در استنباط پرسش سوم یعنی تصدی پست ذیحسابی چندین دستگاه اجرائی توسط یک ذیحساب (چند شغله بودن ذیحسابی‌ها موجب تاخیر در تنظیم و ارسال صورت‌های مالی اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای می‌شود؛ سوال ۲۰ مطرح شده است.

۴- در استنباط پرسش چهارم یعنی عدم آموزش کادر امور مالی (عدم تخصص کافی این کادر در تنظیم این گونه صورت‌ها) موجب تاخیر در تنظیم و ارسال صورت‌های مالی اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای می‌شود؛ سوالات ۲۱ الی ۲۳ مطرح شده است.

جامعه آماری

جامعه آماری عبارت است از مجموعه اعضای حقیقی یا فرضی که نتایج تحقیق به آنها انتقال داده می‌شود. با توجه به اینکه متغیر وابسته در این تحقیق علل تأخیر ارسال صورت‌های مالی اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای می‌باشد و این صورت‌های مالی تحت نظر ذیحساب مستقر در دستگاه اجرائی تهیه و تنظیم می‌گردد. جامعه کل آماری شامل ۷۲ واحد ذیحسابی دستگاه‌های اجرائی مستقر در استان زنجان می‌باشد که توسط ۵۲ ذیحساب اداره می‌گردند، که تماماً مورد بررسی قرار گرفته است.

قلمرو تحقیق

شامل دستگاه‌های اجرائی استان زنجان می‌باشد و همچنین دیوان محاسبات استان و خزانه معین استان به عنوان دریافت کنندگان صورت‌های مالی و اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای دستگاه‌های اجرائی می‌باشند، لذا قلمرو تحقیق در سطح استان زنجان صورت گرفته است.

روش بررسی پرسش‌های تحقیق

به منظور بررسی سوالات متناظر با هر یک از پرسش‌های فرعی تحقیق، از آمار توصیفی همچون شاخص‌های مرکزی (جداول و نمودارهای فراوانی، درصد فراوانی، میانگین، مد، و میانه) مورد استفاده قرار گرفته است همچنین برای روائی پاسخ‌های مرتبط با هر یک از فرضیات از آزمون کرونباخ استفاده شده است جهت دریافت

بررسی و تجزیه و تحلیل پرسش‌های تحقیق

تجزیه و تحلیل پرسش اول:

آیامشکلات مربوط به اجرای بودجه باعث تأخیر در تهیه و ارسال صورت‌حسابهای عملکرد اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای دستگاههای اجرائی استان می‌شود؟

در بررسی پرسش اول از نتایج مربوط به سولات ۱ تا ۱۴ پرسشنامه استفاده شده است. نظر به اینکه میانگین کل مشاهدات مربوط به پرسش اول برابر با $3/0893$ بوده و پرسش مورد نظر تأییدی شود و این بدین معناست که مشکلات مربوط به اجرای بودجه باعث تأخیر تهیه و ارسال صورت‌حسابهای عملکرد اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای دستگاههای اجرائی استان می‌شود. همچنین آماره آلفای کرونباخ مرتبط با پرسش اول که از نتایج مربوط به سولات ۱ تا ۱۴ بدست آمده برابر با $0/97$ بوده لذا نتایج مربوطه از روایی قابل قبول برخوردار است.

جدول شماره ۲: نتایج کل داده‌های بدست آمده از سولات

مرتبط با پرسش ۱

خطای استاندارد میانگین	انحراف معیار	میانگین	جامعه	پرسش ۱
۱/۶۰۸۵	۱/۱۵۹۸۸	۳/۰۸۹۳	۵۲	پرسش ۱

تجزیه و تحلیل پرسش دوم:

آیاعدم انطباق قوانین و مقررات آیین نامه‌های مالی و محاسباتی بامصادیق واقعیتهای عملی و کاربردی باعث تأخیر در تهیه و ارسال صورت‌حسابهای عملکرد اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای دستگاههای اجرائی استان می‌شود؟

در بررسی پرسش دوم از نتایج مربوط به سولات ۱۵ تا ۱۹ پرسشنامه استفاده شده است. نظر به اینکه میانگین کل مشاهدات مربوط به پرسش دوم برابر با $3/0577$ بوده است لذا پرسش مورد نظر تأیید می‌گردد و این بدین معناست که عدم انطباق قوانین و آیین نامه‌ها عامل تأثیر گذاری در تأخیر تهیه و ارسال صورت‌حسابهای عملکرد اعتبارات استان می‌باشند. همچنین آماره آلفای کرونباخ مرتبط با پرسش دوم که از نتایج مربوط به سولات ۱۵ تا ۱۹ بدست آمده برابر با $0/9155$ بوده لذا نتایج مربوط از روایی قابل قبول برخوردار است.

جدول شماره ۴: نتایج کل داده‌های بدست آمده از سولات

مرتبط با پرسش ۲

خطای استاندارد میانگین	انحراف معیار	میانگین	جامعه	پرسش ۲
۱/۶۸۴۶	۱/۲۱۶۰۵	۳/۰۵۵۷	۵۲	پرسش ۲

جدول شماره ۵: داده‌های بدست آمده از سولات مرتبط با پرسش ۳

خطای استاندارد میانگین	انحراف معیار	میانگین	جامعه	سولات متناظر با پرسش ۳
۱/۹۸۹۶	۱/۴۳۴۷۳	۳/۱۳۴۷	۵۲	تعددی بیش از حد قوانین
۱/۵۲۹۷	۱/۱۰۳۰۹	۳/۳۶۵۴	۵۲	تناقض قوانین و بخشنامه‌های ابلاغی
۱/۶۰۹۲	۱/۱۶۰۴۰	۲/۷۸۸۵	۵۲	عدم اطلاع رسانی بموقع از بخشنامه‌ها و قوانین جدید
۳/۰۶۵۳	۱/۴۸۸۰۱	۲/۴۶۱۵	۵۲	مهم بودن و ثقیل بودن بعضی از قوانین
۱/۵۸۸۶	۱/۱۴۵۵۲	۳/۵۳۸۵	۵۲	طولانی بودن فرایند انتخاب پیمانکار

جدول شماره ۳: داده‌های بدست آمده از سولات مرتبط با

پرسش شماره ۱

خطای استاندارد میانگین	انحراف معیار	میانگین	جامعه	سولات متناظر با پرسش ۱
۱/۴۴۴۹۵	۱/۲۰۲۰۶	۲/۰۷۶۹	۵۲	تأخیر در مبادله موافقتنامه بین دستگاه و سازمان مرکزی
۱/۷۴۴۷۲	۱/۳۲۰۸۸	۲/۹۸۰۸	۵۲	اصلاحات بی دربی موافقتنامه در دستگاه اجرائی
۱/۴۷۵۱۱	۱/۴۹۰۰۴	۳/۷۶۹۲	۵۲	مشکلات کمیوند نقدینگی در خزانه
۲/۰۳۳۱۸	۱/۲۱۴۵۴	۲/۲۳۰۸	۵۲	تعهد مازاد بر اعتبار در طرحهای عمرانی
۱/۵۲۴۸۹	۱/۴۲۵۹۰	۲/۹۲۳۱	۵۲	تأثیر عوامل سیاسی در کمیته تخصیص اعتبارات استان
۱/۳۳۹۳۷	۱/۲۳۴۸۶	۲/۶۵۳۸	۵۲	عدم انجام مطالعات کافی و اجرای نادرست در زمان بندی پروژهها
۲/۱۷۴۹۶	۱/۱۵۷۳۱	۳/۳۸۴۶	۵۲	صدور مجوزهای امانی به دستگاههای فاقدامکانات
۱/۹۷۸۸۸	۱/۴۷۴۷۸	۳/۴۶۱۵	۵۲	عدم اجرای پروژهها در فصول کاری
۱/۵۸۳۷۱	۱/۴۰۶۷۳	۳/۴۶۱۵	۵۲	عدم تأمین به موقع نقدینگی در اعتبارات ابلاغی
۱/۵۸۸۲۴	۱/۲۵۸۴۶	۳/۸۴۶۲	۵۲	تأخیر در ارسال صورت وضعیتهای پروژههای عمرانی
۱/۱۴۱۷۸	۱/۲۶۰۲۵	۳/۵۰۰۰	۵۲	تأخیر در رسیدگی و تأیید صورت وضعیتهای پروژههای عمرانی
۲/۶۰۴۴۵	۱/۰۶۸۵۴	۲/۷۳۰۸	۵۲	تأخیر در تأمین اعتبار بعد از تأیید صورت وضعیت
۲/۰۵۲۴۱	۱/۶۱۳۸۳	۲/۹۴۳۳	۵۲	تأخیر در ارائه اسناد بودجه‌ای جهت مستندسازی صورتهای مالی
۱/۹۹۵۱۰	۱/۴۳۲۶۲	۳/۲۸۸۵	۵۲	تأخیر عاملین ذیحساب در شهرستانها در ارسال صورتهای مالی

تجزیه و تحلیل پرسش سوم:

آیا تصدی پست ذیحسابی چندین دستگاه اجرائی توسط یک ذیحساب باعث تأخیر در تهیه و ارسال صورت‌حسابهای عملکرد اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای دستگاه اجرائی استان می‌شود؟

در بررسی پرسش سوم از نتایج سوال ۲۰ پرسشنامه استفاده شده است. نظر به اینکه میانگین کل مشاهدات مربوط به پرسش سوم برابر با $3/4808$ بوده، لذا پرسش سوم مورد نظر تأییدی شود و این بدین معناست که تعدد پست ذیحسابی میتواند عامل تأثیر گذاری در تأخیر تهیه و ارسال صورت‌حسابهای عملکرد اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه‌ای استان باشد. نظر به اینکه آماره آلفای کرونباخ

جدول شماره ۹: داده‌های بدست آمده از سوالات مرتبط

با پرسش ۴

خطای استاندارد میانگین	انحراف معیار	میانگین	جامعه	سوالات متناظرا پرسش ۴
۱۹۵۱۳/	۱۴۰۷۱۳/	۲/۵۱۹۲	۵۲	کمبود نیروی انسانی متخصص و آشنا به صورتهای مالی سرمایه ای
۱۸۲۴۰/	۱۳۱۵۳۰/	۳/۲۶۹۲	۵۲	کمبود آموزش ضمن خدمت کارکنان امور مالی
۱۱۶۰۹۲/	۱۱۶۰۴۰/	۲/۲۸۸۵	۵۲	عدم تناسب رشته وشغل برخی از کارکنان امور مالی

نتیجه گیری و پیشنهاد

در راستای بررسی پرسش‌های تحقیق و براساس نتایج بدست چنین نتیجه گیری می‌گردد که:

پرسش شماره ۱:

در بررسی پرسش اول از نتایج مربوط به سوالات ۱ تا ۱۴ پرسشنامه استفاده شده است با توجه به نتایج بدست آمده جهت رتبه بندی هریک از شاخصها جهت تعیین شاخصهای اثر گذار، میزان فاصله هریک از شاخصها با عدد مد (عدد ۳) محاسبه و در قالب رتبه بندی زیر گنجانده شده است.

جدول شماره ۱۰: فاصله هر یک از داده‌های بحرانی بدست

آمده از سوالات پرسش اول

فاصله از عدد مد (عدد ۳)	شاخصهای پرسش اول (بترتیب رتبه یا فاصله از عدد مد)
+۰/۸۴۶	تأخیر در ارسال صورت وضعیتهای پروژه‌های عمرانی
+۰/۷۶۹	مشکلات کمبود نقدینگی در خزانه
+۰/۵	تأخیر در رسیدگی و تأیید صورت وضعیتهای پروژه‌های عمرانی
+۰/۴۶۱	عدم اجرای پروژه‌های در فصول گرم کاری
+۰/۴۶۱	عدم تأمین بموقع نقدینگی در اعتبارات ابلاغی
+۰/۲۸۴	صدور مجوزهای امانی به دستگاه‌های فاقد امکانات مالی و فنی
+۰/۲۸۸	تأخیر عاملین ذیحساب مستقر در شهرستانها در ارسال صورتهای مالی
-۰/۰۱۹	اصلاحات پی در پی در موافقتنامه در دستگاه اجرائی

مرتبط با پرسش سوم که از نتایج مربوط به سوال ۲۰ بدست آمده برابر با ۹۲/۱ بوده لذا نتایج مربوطه از روایی قابل قبول برخوردار است.

جدول شماره ۶: نتایج کل داده‌های بدست آمده از سوالات

مرتبط با پرسش ۳

خطای استاندارد میانگین	انحراف معیار	میانگین	جامعه	پرسش ۳
۱۷۲۵۷/	۱۲۴۴۴/	۳/۴۸۰۸	۵۲	پرسش ۳

جدول شماره ۷: داده‌های بدست آمده از سوالات مرتبط با پرسش ۳

خطای استاندارد میانگین	انحراف معیار	میانگین	جامعه	سوالات متناظرا پرسش ۳
۱۷۲۵۷/	۱۲۴۴۴/	۳/۴۸۰۸	۵۲	تعدد وظایف ومسئولیت‌های ذاتی ذیحسابی

تجزیه و تحلیل پرسش چهارم:

آیا عدم آموزش و تخصص کافی کادر تحت امر ذیحسابی باعث تأخیر و ارسال صورتحسابهای عملکرد تملک دارائی‌های سرمایه‌ای دستگاه‌های اجرائی استان می‌شود؟

در بررسی پرسش چهارم از نتایج مربوط به سوالات ۲۱ تا ۲۳ پرسشنامه استفاده شده است. نظریه اینکه میانگین کل مشاهدات مربوط به پرسش چهارم برابر با ۲/۶۹۲۳ بوده لذا پرسش مورد نظر مردود می‌شود، که نشان می‌دهد با وجود اینکه عدم آموزش و تخصص کافی کادر تحت امر ذیحسابی امری تأثیر گذار در تهیه و ارسال صورتحسابها محسوب می‌شود، ولی این عامل در دستگاه‌های اجرائی استان زنجان، تأثیری در تأخیر ارسال صورتحسابها ی دستگاه‌ها ی استان ندارد. همچنین آماره آلفای کرونباخ مرتبط با پرسش چهارم کمتر نتایج مربوط به سوالات ۱۵ تا ۱۹ بدست آمده برابر با ۹۷۲۸/۱ بوده لذا نتایج مربوطه از روایی قابل قبول برخوردار است.

جدول شماره ۸: نتایج کل داده‌های بدست آمده از سوالات

مرتبط با پرسش ۴

خطای استاندارد میانگین	انحراف معیار	میانگین	جامعه	پرسش ۴
۱۷۵۳۳/	۲۶۴۳۰/	۲/۶۹۲۳	۵۲	پرسش ۴

وضعیت‌های پروژه‌های عمرانی میبایست رفع گردد.
 ۵- مشکلات مربوط به تأمین بموقع نقدینگی در اعتبارات ابلاغی از سازمان مرکزی به دستگاه‌های اجرائی مستقر در استان می‌بایست رفع گردد.
 ۶- تا حد ممکن به دستگاه‌های فاقد امکانات برای اجرای پروژه‌های عمرانی، مجوز امانی صادر نگردد.
 ۷- موانع ارسال بموقع صورت‌های مالی از طرف عاملین ذی‌حساب مستقر در شهرستانها رفع گردد.

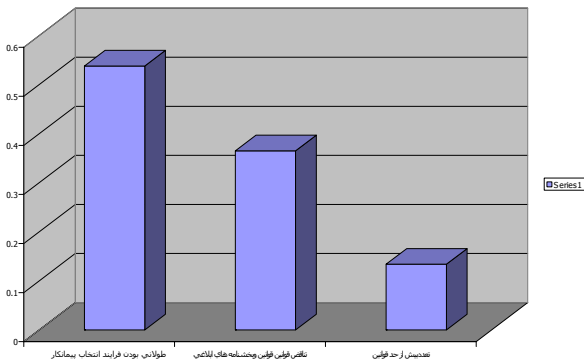
پرسش شماره ۲:

در بررسی پرسش دوم از نتایج مربوط به سوالات ۱۵ تا ۱۹ پرسشنامه استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده جهت رتبه بندی هر یک از شاخص‌ها جهت تعیین اثر گذارترین شاخص فرضیه دوم، شاخص‌های متناظر با آن به ترتیب براساس فاصله از عدد مد ترتیب بندی شده اند.

جدول شماره ۱۱: فاصله هر یک از داده‌های بحرانی بدست

آمده از سوالات پرسش دوم

فاصله از عدد مد (عدد ۳)	شاخصهای فرضیه دوم (بترتیب رتبه یا فاصله از عدد مد)
+۰/۵۳۸۵	طولانی بودن فرایند انتخاب پیمانکار
+۰/۳۶۵۴	تناقض قوانین قوانین و بخشنامه‌های ابلاغی
+۰/۱۳۴۷	تعدد بیش از حد قوانین
-۰/۲۱۱۵	عدم اطلاع رسانی بموقع از بخشنامه‌ها و قوانین جدید
-۰/۵۳۸۵	مبهم بودن و ثقیل بودن برخی از قوانین

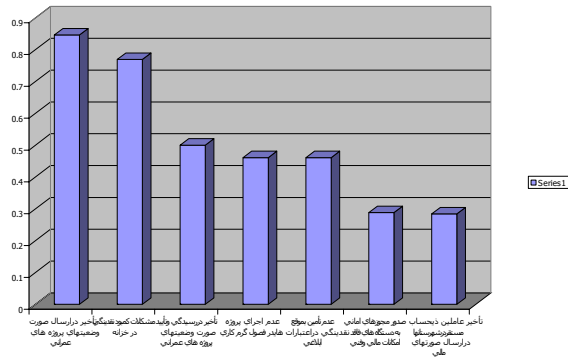

نمودار شماره ۲: فاصله هر یک از داده‌های بحرانی بدست

آمده از سوالات پرسش دوم

نظریه اینکه میانگین کل مشاهدات مربوط به پرسش دوم برابر با ۰/۵۷۷ بوده است لذا پرسش مورد نظر تأیید می‌گردد و این بدین معناست که عدم انطباق قوانین و آیین نامه‌ها عامل تأثیر گذاری در تأخیر تهیه و ارسال صورت‌حساب‌های عملکرد اعتبارات استان می‌باشند.

فاصله از عدد مد (عدد ۳)	شاخصهای پرسش اول (بترتیب رتبه یا فاصله از عدد مد)
-۰/۰۵۷	تأخیر در ارائه اسناد بودجه‌ای جهت مستند سازی صورت‌های مالی
-۰/۰۷۶	تأثیر عوامل سیاسی در کمیته تخصیص اعتبار استان
-۰/۲۶۹۲	تأخیر در تأمین اعتبار بعد از تأیید صورت وضعیت‌های عمرانی
-۰/۳۴۶۲	عدم انجام مطالعات کافی و اجرای نادرست در زمانبندی پروژه‌ها
-۰/۷۶۹۲	تعهد مزاد بر اعتبار در طرح‌های عمرانی
-۰/۹۲۳۱	تأخیر در مبادله موافقتنامه بین دستگاه و سازمان مدیریت

نمودار شماره ۱: فاصله هر یک از داده‌های بحرانی بدست

آمده از سوالات پرسش اول

نظر به اینکه میانگین کل مشاهدات مربوط به پرسش اول برابر با ۰/۸۹۳ بوده، لذا پرسش مورد نظر تأیید می‌شود و این بدین معناست که مشکلات مربوط به اجرای بودجه باعث تأخیر تهیه و ارسال صورت‌حساب‌های عملکرد تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دستگاه‌های اجرائی استان می‌شود. پیشنهاد لازم در مورد برطرف کردن مشکلات مربوط به اجرای بودجه را می‌توان با توجه به ترتیب بندی فاصله هر یک از شاخصها از عدد مد چنین بیان کرد:

۱- موانع و مشکلات مربوط به ارسال بموقع صورت وضعیت‌های پروژه‌های عمرانی از پیمانکاران استان به مسئولان رسیدگی رفع شود.

۲- مشکلات مربوط به کمبود نقدینگی در خزانه پس از ابلاغ و تخصیص بودجه دستگاه‌ها باید رفع شود.

۳- مشکلات مربوط به عدم اجرای پروژه‌ها در فصول گرم کاری میبایست رفع گردد.

۴- موانع مربوط به رسیدگی و تأیید بموقع صورت

پیشنهاد لازم در جهت بهبود مشکلات چند شغله بودن ذیحسابها را چنین میتوان بیان نمود که موانع مربوط در جهت بکارگیری و آموزش بیشتر ذیحساب چه از داخل دستگاه اجرائی یا از کارکنان خزانه داری برطرف گردد.

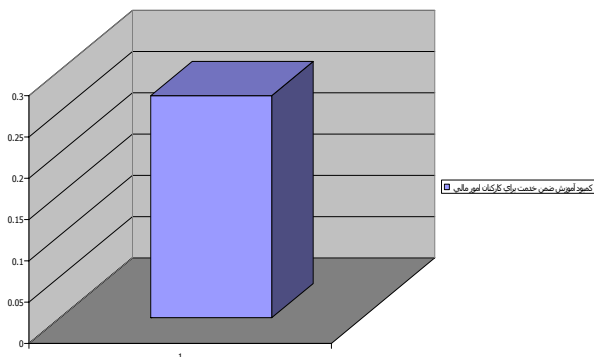
پرسش شماره ۴:

در بررسی پرسش چهارم از نتایج مربوط به سوالات ۲۱ تا ۲۳ پرسشنامه استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده جهت رتبه بندی هر شاخص از نظر مقدار اثر گذاری بر پرسش تحقیق، فواصل هر یک شاخصها از عدد مد در جدول زیر آمده است.

جدول شماره ۱۳: فاصله هر یک از داده‌های بحرانی بدست آمده از سوالات پرسش چهارم

فاصله از عدد مد (عدد ۳)	شاخصهای فرضیه چهارم (بترتیب رتبه یا فاصله از عدد مد)
+۰/۲۶۹۲	کمبود آموزش ضمن خدمت برای کارکنان امور مالی
-۰/۴۸۰۸	کمبود نیروی انسانی متخصص و آشنا به تهیه صورتهای مالی
-۰/۷۱۱۵	عدم تناسب رشته و شغل برخی از کارکنان امور مالی

کمبود آموزش ضمن خدمت برای کارکنان امور مالی

نمودار شماره ۴: فاصله هر یک از داده‌های بحرانی بدست آمده از سوالات پرسش چهارم

نظربه اینکه میانگین کل مشاهدات مربوط به پرسش چهارم برابر با ۲/۶۹۲۳ بوده لذا پرسش مورد نظر رد می‌شود. که نشان میدهد با وجود اینکه عدم آموزش و تخصص کافی کادر تحت امر ذیحسابی امری تأثیرگذار در تهیه و ارسال صورتحسابها محسوب می‌شود، ولی این عامل در دستگاههای اجرائی استان زنجان، تأثیری در تأخیر ارسال صورتحسابهای دستگاههای استان ندارد.

پیشنهادات لازم در جهت وضع قوانین و مقررات مالی و محاسباتی را می‌توان چنین بیان کرد:

۱- موانع مربوط به انتخاب بموقع پیمانکاران و سایر موانع بروکراتیک زاید در معاملات و معاهدات دولتی می‌بایست رفع گردد.

۲- قوانین مالی و محاسباتی در زمینه‌های مختلف از جمله مالیات، تأمین اجتماعی، شهرداری و... مورد بازنگری قرار گیرد.

۳- قوانین و آیین نامه‌های وضع شده در هر نهاد و ارگانی می‌بایست علاوه بر رعایت اصل شمولیت و جامعیت از برداشتهای متفاوت و ابهام برانگیز جلوگیری کند.

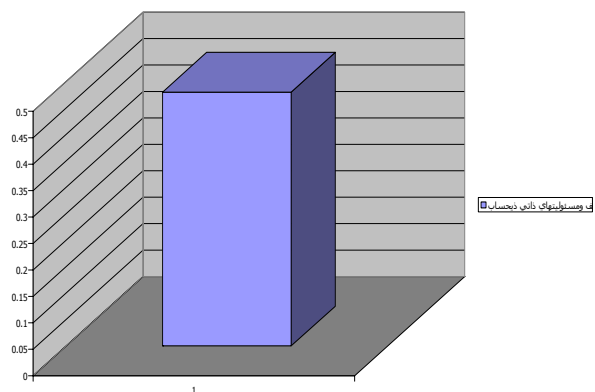
پرسش شماره ۳:

در بررسی پرسش سوم از نتایج سوال ۲۰ پرسشنامه استفاده شده است. با توجه به نتایج بدست آمده جهت رتبه بندی هر شاخص از نظر مقدار اثر گذاری بر پرسش تحقیق، فواصل هر یک شاخصها از عدد مد در جدول زیر آمده است.

جدول شماره ۱۲: فاصله هر یک از داده‌های بحرانی بدست آمده از سوالات پرسش سوم

فاصله از عدد مد (عدد ۳)	شاخصهای فرضیه سوم (بترتیب رتبه یا فاصله از عدد مد)
+۰/۴۸۰۸	تعدد وظایف و مسئولیتهای ذاتی ذیحساب

تعدد وظایف ذاتی ذیحساب

نمودار شماره ۳: فاصله هر یک از داده‌های بحرانی بدست آمده از سوالات پرسش

نظربه اینکه میانگین کل مشاهدات مربوط به پرسش سوم برابر با ۳/۴۸۰۸ بوده، لذا پرسش مورد نظر تأیید می‌شود و این بدین معنا است که تعدد پست ذیحسابی میتواند عامل تأثیرگذاری در تأخیر تهیه و ارسال صورتحسابهای عملکرد اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای استان باشد.

فهرست منابع و مأخذ:

۱. آذر، عادل - رجب زاده، علی - تصمیم‌گیری کاربردی رویکرد MADM - چاپ اول - نشر نگاه - ۱۳۸۱
۲. الهی، شعبان - مثلث عملکرد - مجموع مقالات ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی کشور (دومین جشنواره شهید رجایی) - سازمان استخدامی کشور - ۱۳۷۸
۳. انواری رستمی، علی اصغر - طراحی نظام ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی کشور - مرکز مطالعات بهره‌وری ایران - دانشگاه تربیت مدرس - ۱۳۸۰
۴. اقوامی، داوود - باباجانی، جعفر - اصول و کاربرد حسابداری در سازمانهای دولتی و غیرانتفاعی - چاپ یازدهم - سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - ۱۳۸۲
۵. باباجانی، جعفر - حسابداری و کنترل‌های مالی دولتی - چاپ دوم - انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی - ۱۳۸۳
۶. بزاز جزایری، سید احمد - ضرورت ارزیابی عملکرد در سازمانها - تدبیر ۹۸ - ۱۳۷۸
۷. حاجی شریفی، محمود - ارزیابی در مدیریت نیروی انسانی - انتشارات واحد نیروی انسانی مجتمع صنعتی سیمان آبیگ - ۱۳۷۱
۸. حسینی، عراقی، سید حسین - حسابداری دولتی - چاپ پنجم - انتشارات دانشکده امور اقتصاد و دارائی - ۱۳۸۵
۹. حکیم شوشتری، ناهید - عدالت پور، مینو - قوانین و مقررات مالی - جلد اول - دفتر مطالعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی - انتشارات مؤسسه آموزش و پژوهشهای سازمان مدیریت - ۱۳۸۳
۱۰. خسروی، شهرام - ارزیابی عملکرد سازمان با رویکرد Balaeed Seoreead - پیام مدیریت موفق - شماره ۲۱ - بهمن ۱۳۸۱
۱۱. دستورالعمل‌های تهیه و تنظیم صورتحسابهای عملکرد اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای وزارت اقتصاد امور اقتصاد و دارائی - ۱۳۸۴
۱۲. راستگو، الهه - شریفی، اصغر - تأملی در ارزیابی عملکرد - مجموع مقالات همایش ارزیابی عملکرد - ۱۳۷۸
۱۳. رویایی، رمضانعلی - اندازه‌گیری شرکت شما - مرکز ترجمه متون مدیریت - مرکز انتشارات علمی دانشگاه آزاد اسلامی - ۱۳۷۱
۱۴. علوی طبری، سیدحسین - اصول بودجه دولتی - چاپ ششم - انتشارات پیام نور - ۱۳۸۰
۱۵. فرهنگ، حسین - زمینه بودجه ریزی دولتی - چاپ اول - دفتر پژوهشهای فرهنگی - ۱۳۸۱
۱۶. فرزب علیرضا - بودجه ریزی دولتی ایران - چاپ پانزدهم - مؤسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی - ۱۳۸۱
۱۷. محسنی، عباس - بررسی قوانین و مقررات مالی با اصلاحات و اضافات - چاپ ششم - انتشارات مؤسسه آموزش و پژوهش سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی - ۱۳۸۲
۱۸. منصور، هدایت‌الله - نقش ارزیابی عملکرد در قابلیت پاسخگویی برنامه ریزی‌های دولت - مجموعه مقالات همایش ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی کشور (دومین جشنواره شهید رجایی) - سازمان امور استخدامی کشور - ۱۳۷۸
- 19- Cardy, Robert L, Performance Management, Prentice- Hall, P5 200432- Essential Of A ccounting for govermentl And not for - Profit' Organization. Leon E.HAY John.H.Engstorm IRWIN Home Wood ,IIIinois60430 1987
- 20- EL.Khawas,E.Accreditation in The U.S.A origins ,Development ,Add Future Prospects,Unesco.HEP,2004
- 21- Fund Accounting, Theory and Practice.Lynn Edward S; And Robert J.Freeman.
- 22- Forester, Russ, A model For Team - Based Organization Reprformance, The Accademy of Management ,VI3,No3,p30,1990
- 23- (GASB)Codification of Govermental Accounting And Financial Reporting Standard1993
- 24-John J.Clynn,Public Sector Financial Control And Accounting, Second Edition , Blackwell Published,1993
- 25- Kohler's Dictionary For Accounting ,Edited By W.Wcooper&Yuji Ljiri6thed Englewood Cliffs,NJ.Prentice hall.1983
- 26- Sebilling J. Crasounsxy R, Straub R.Quality programs Accreditation And Certification in Switzerland int J. Qual Heald care ,13.157 2004